

Arkivnr: 2016/2594-12
Saksbehandlar: Charlotte Espeland

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Utval for kultur, idrett og regional utvikling		08.06.2016

Kunst- og kulturformidlingsprogrammet i skulen. Kriterium og fagleg arbeid.

Samandrag

Kvart år utviklar Hordaland fylkeskommune eit omfattande kunst- og kulturformidlingsprogram til grunnskulen og vidaregåande opplæring. Programmet omfattar musikk, film, scenekunst, kulturarv, visuell kunst og litteratur.

Hordaland fylkeskommune har etablerte prosessar for arbeidet med kunst- og kulturformidlinga i skulen. Planleggingsprosessen er lang, og det er eit grundig arbeid som ligg bak det programmet som vert tilbydd skulane. Utøvarar som ønskjer seg inn i programmet må sende forslag til produksjon via elektronisk skjema innan 1. oktober året før gjeldande programperiode.

I denne saka vil fylkesrådmannen fremme kriterium for kunst- og kulturformidlingsprogrammet i skulen, samt justering av faggrupper og faglig råd.

Alle forslag som vert send inn innan fristen vil verte vurderte av faggrupper før fagleg råd fattar endeleg vedtak av programmet. Hordaland fylkeskommune ønskjer å legge definerte kriterium til grunn for arbeidet i faggruppene og fagleg råd. Føringar frå statleg hald vil kunne gje innverknad på desse. Fylkesrådmannen vil kome attende til dette, om det vert aktuelt.

For skuleåret 2016-2017 kom det forslag om totalt rundt 250 produksjonar. Det er ein klar overvekt av produksjonar innan scenekunst, frå heile landet. På bakgrunn av dette er det trong få å utvide faggruppa for scenekunst. Det kan og verte naudsynt å styrke andre faggrupper.

Det er utfordringar knytt til å ha elevar med i faggrupper eller fagleg råd, då møta i desse er i skuletida. Hordaland fylkeskommune ønskjer derfor å gå i dialog med Ungdommens fylkesutval for å erstatte elevrepresentantar i fagleg råd med eit eige ungdomsprogramråd.

Forslag til vedtak

1. Følgjande kriterium vert lagt til grunn for programmet for kunst- og kulturformidling i skulen:
 - a) Forslagsstillar skal ha levert fullstendig søknad innan fristen, med vedlegg eller link til lyd- og/eller filmopptak der dette er naturleg.
 - b) Kvar produksjon i programmet skal ha profesjonalitet i innhald og formidling.
 - c) Programmet skal gjennomførast i skuletida.
 - d) Programmet skal ha variasjon i uttrykk og genremessig breidd, spelestad og formidlingsmåte.
 - e) Programmet skal tilføre skulen møte med profesjonell kunst og kultur, og ikkje erstatte delar av skulen sin undervisning i estetiske fag.

- f) Musikkproduksjonar til grunnskulen skal samsvare med særskilde behov som kjem fram av utlysinga. (Varierer frå år til år.)
 - g) Det skal vera eit særskild fokus på regionale og lokale utøvarar, og nyskapande kunst skal prioriterast.
 - h) Det samla programmet skal ha god kjønnsfordeling blant utøvarane.
2. Faggruppene vert styrka
- a) Faggruppe scenekunst vert styrka med ein ekstern representant, eventuelt frå eit anna fylke.
 - b) Kultur- og idrettsavdelinga finn ny ekstern representant i faggruppe musikk.
 - c) Kultur- og idrettsavdelinga vurderer om andre faggrupper også skal styrkast.
3. Det vert oppretta eit ungdomsprogramråd i samarbeid med Ungdomens fylkesutval.
- a) Ungdomsprogramrådet gjev råd om fokus og innhald tidleg i planleggingsprosessen.
 - b) Ungdomsprogramrådet vel ut to produksjonar som går direkte inn i programmet, ein til grunnskulen og ein til vidaregåande opplæring. Produksjonane vert valde etter at faggruppene har gjort sine faglege vurderingar. Dette vert evaluert våren 2018.

Rune Haugsdal
fylkesrådmann

Per Morten Ekerhovd
fylkesdirektør, kultur, idrett

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Fylkesrådmannen, 23.05.2016

Kvart år utviklar Hordaland fylkeskommune eit omfattande kunst- og kulturformidlingsprogram til grunnskulen og vidaregåande opplæring. Programmet omfattar musikk, film, scenekunst, kulturarv, visuell kunst og litteratur.

Hordaland fylkeskommune har etablerte prosessar for arbeidet med kunst- og kulturformidlinga i skulen, med frist for innspel og handsaming av program både i faggrupper og fagleg råd. Planleggingsprosessen er lang, og det er eit grundig arbeid som ligg bak det programmet som vert tilbydt skulane.

Utlysing og frist for innspel

Utøvarar som ønskjer seg inn i programmet må sende forslag til produksjon via elektronisk skjema innan 1. oktober året før gjeldande programperiode (neste skuleår). Utlysinga vert lagt ut på Hordaland fylkeskommune sine nettsider og nettstaden for Kunst- og kulturformidlingsprogrammet i skulen i Hordaland, og skjema vert opna i månadskiftet august/september. Utlysinga vert og satt inn i avisa og distribuert ut til kunst- og kulturmiljøa i fylket via knutepunktorganisasjonar som Visp og Proscen. Eventuelle særskilde satsingar og krav, vil kome fram av utlysninga.

Hovudmåla med kunst- og kulturformidlingsprogrammet er:

- å medverke til at elevar i skulen får eit profesjonelt kunst- og kulturtilbod,
- å leggje til rette for at elevar i skulen skal få tilgang til, gjere seg kjende med og få eit positivt forhold til kunst- og kulturuttrykk av alle slag,
- å medverke til å utvikle ei heilskapleg innlemming av kunstnarlege og kulturelle uttrykk i realiseringa av skulen sine læringsmål,
- å gje born oppleving av kunst og styrke deira eiga skaparevne,
- å styrkje born si evne til å stille spørsmål, og stimulere til undring og kritisk vurdering.

Kvalitet

Kvalitet i kunst er eit stadig tilbakevendande diskusjonstema som gjer at det er eit konstant fokus på kvalitetsomgrepet. Ønskekvistmodellen utvikla av Århus Universitet er ein av fleire modellar for kvalitetsvurdering. Denne vert nytta av fleire fylkeskommunar og nasjonale aktørar i Den kulturelle skolesekken. Med utgangspunkt i denne kan ein seie at kunstnarleg kvalitet er betinga av eit samspel mellom *villen*, *kunnen* og *skullen*.

- *Villen*. Den kunstnarlege vilje er både ein uttrykksvilje og ein kommunikasjonsvilje. Uttrykksviljen går innanfrå og ut. – Kunstnaren gjev form til sin oppleving av omverda, sine draumar om korleis verda kunne vore, korleis livet kunne vore levd og korleis samvær mellom menneskje kan vera. Kommunikasjonsviljen er meir dialogisk. Her er det sentralt at ein også lyttar, og at kunstnaren sine evner og talent består i å lytte seg inn mot sitt publikum.
- *Kunnen*: Den kunstnarlege kunnen rommar heilt spesifikke ferdigheter som er forskjellige frå kunstart til kunstart og, frå genre til genre. Desse ferdighetene vert trena og øvd fram delvis gjennom kunstutdanningar, og delvis gjennom årelang praksis. Kunstnarleg kunnen er naudsynt for å kunne uttrykke og kommunisere.
- *Skullen*: Men *kunnen* og *villen* er ikkje nok aleine. Det står meir på spel, nemlig relasjonen til publikum og omgjevnadene. Det betyr at for å være godt, må verket ha noko naudsynt som strekk seg ut over den kunstnarlege viljen og evnene. Kunstverket sitt budskap må vera eit innspel i verkelegheita.

Det perfekte kunstverket skal ikkje romme ein absolutt balanse, der det er like stor vekt på *villen*, *kunnen* og *skullen*. Modellen er ikkje normativ på den måten. Den er eit verktøy som kan nyttast i overordna kulturpolitiske diskusjonar om prioriteringar og val, og den skal gje rom for fagpersonar sin diskusjon om nyansar i den kunstnarlege kvaliteten. For å bestemme eit kunstnarleg uttrykk sin *villen*, *kunnen* og *skullen*, krevs både viten og analyse.

Forslag som vert sendt inn innan fristen vert vurderte av faggrupper før fagleg råd gjer endeleg vedtak av programmet. I faggruppene sit fagpersonar som kjenner sitt felt godt. Alle produksjonar vert grundig vurderte og diskuterte.

Evaluering av gjennomført turne er kvalitetsvurdering i etterkant, og påverkar dei vala som vert gjort. Kulturkontaktane på skulene er det viktigaste bindeleddet mellom Hordaland fylkeskommune og skulen. Det er dei som får all informasjonen om produksjonen og turneen i forkant at besøket, og det er dei som tar imot utøvarane når dei kjem til skulen, eller syt for at elevane vert busa til riktig kulturarena. Kulturkontaktane er nøkkelpersonar for at besøket skal vera vellukka for både skulen, elevane og utøvarane. Evaluering frå kulturkontaktane gir oss et viktig grunnlag for å vurdere i kva grad vi når måla. Hordaland fylkeskommune er i gang med planlegging av eit eige tilbakemeldingsskjema via SurveyXact (ny leverandør for QuestBack), i samarbeid med skulerepresentantar i fagleg råd.

Kriterium

Erfaringane frå arbeidet med kunst- og kulturformidlinga i skulen etter at faggrupper og fagleg råd vart etablert hausten 2014 er eintydig positive. Den faglege kvalitetsvurderinga er styrka, og skulesektoren medverkar i større grad til at kunst- og kulturformidlinga i skulen vert vidareutvikla med kvalitet i alle ledd.

Hordaland fylkeskommune ønskjer no å styrke dette arbeidet ved å vedta følgjande kriterium som skal ligge til grunn for programmet for kunst- og kulturformidling i skulen:

- Forslagsstillar skal ha levert fullstendig søknad innan fristen, med vedlegg eller link til lyd- og/eller filmopptak der dette er naturleg.
- Kvar produksjon i programmet skal ha profesjonalitet i innhald og formidling.
- Programmet skal gjennomførast i skuletida.
- Programmet skal ha variasjon i uttrykk og genremessig breidd, spelestad og formidlingsmåte.
- Programmet skal tilføre skulen møte med profesjonell kunst og kultur, og ikkje erstatte delar av skulen sin undervisning i estetiske fag.
- Musikkproduksjonar til grunnskulen skal samsvare med særskilde behov som kjem fram av utlysinga. (Varierer frå år til år.)
- Det skal vera eit særskild fokus på regionale og lokale utøvarar, og nyskapande kunst skal prioriterast.
- Det samla programmet skal ha god kjønnsfordeling blant utøvarane.

Eventuelle statlege føringar vil medføre at kriteria må endrast. Fylkesrådmannen vil kome attende til dette, om det vert aktuelt.

Styrking av faggrupper og etablering av ungdomsprogramråd

For skuleåret 2016-2017 kom det forslag om rundt 250 produksjonar. Det er ein klar overvekt av produksjonar innan scenekunst, gjerne frå heile landet. På bakgrunn av dette er det trong få å utvide faggruppa for scenekunst.

Produksjonar innan scenekunst vert diskuterte med Norsk Scenekunstbruk før dei vert handsama og vurderte av faggruppe for scenekunst. I denne sit ein representant frå Proscen, saman med koordinator med særskild ansvar for Den kulturelle skolesekken, og spesialrådgjevar ved seksjon for kunst- og kulturformidling (sekretær i faggruppa). Det er ønskjeleg å styrke denne faggruppa med ytterlegare ein ekstern representant, gjerne frå eit anna fylke. Det kan også verte naudsynt å styrke andre faggrupper.

Faggruppe musikk har også særskilde omsyn å ta, då sentrale føringar set rammar for kva produksjonar det til ein kvar tid er trong for. Den eksterne representanten i denne faggruppa har gått ut av dette arbeidet, og må verte erstatta. Det er trong for ein vurdering av hensiktsmessig samansetting også av denne faggruppa.

Ein ser at det er heller få produksjonar innan kulturarv som vert foreslått inn i programmet. Det er gjort enkelte tiltak. – Hordaland fylkeskommune har informert om programmet i skulen på møte med museumsleiarar og ansvarleg for formidlinga ved musea. Dette har resultert i ein noko auka interesse, men det er enno ønskjeleg med fleire produksjonar innan feltet kulturarv. Hordaland fylkeskommune må, saman med ekstern representant i faggruppa for kulturarv, vurdere om det er ytterlegare tiltak ein kan gjere inn om miljøa som kan tilby produksjonar innan dette feltet.

Fagleg råd er utvida med ein skulerepresentant frå vidaregåande skule. Skulesektoren er dermed breitt representerte i det faglege rådet, der det i tillegg til ein representant frå kvar faggruppe sit ein representant frå Høgskolen i Bergen, ein frå Opplæringsavdelinga i Hordaland fylkeskommune, ein lærer frå grunnskulen og ein elev frå vidaregåande opplæring.

Det er utfordringar knytt til å ha elevar med i fagleg råd, då møta i dette er i skuletida. Hordaland fylkeskommune ser det derfor som hensiktsmessig å gå i dialog med Ungdommens fylkesutval for å erstatte elevrepresentantar i fagleg råd med eit ungdomsprogramråd. Dette rådet skal påverke programmet tidlig i planleggingsprosessen, ved å gje råd om fokus og innhald. Som eit forsøk for skuleåret 2017-2018 kan ungdomsprogramråd også velje ut to produksjonar som går direkte inn i programmet, ein til grunnskulen og ein til vidaregåande opplæring. Desse produksjonane vert valde etter at faggruppene har gjort sine faglege vurderingar, og vil verte presenterte under merkelappen «Elevenes val». Dette vert evaluert våren 2018.

Kulturtanken (tidlegare Rikskonsertane og sekretariatet for Den kulturelle skolesekken)

Hordaland fylkeskommune sitt kunst- og kulturformidlingsprogram i skulen har til no vorte realisert med fylkeskommunale midlar, spelemidlar til Den kulturelle skolesekken og samarbeidsavtale med Rikskonsertane.

Den 18. august 2015 vart det kunngjort at Regjeringa ville endre organiseringa av Rikskonsertane og Den kulturelle skolesekken. For å sikre tettare samarbeid mellom skule- og kultursektor, høgare og jamnare kvalitet på tilboda og vidareutvikling av ordninga innan alle uttrykk, skulle Rikskonsertane få nytt og utvida mandat, nytt namn og nye oppgåver som nasjonal eining for alle kunstuttrykka i Den kulturelle skolesekken. Sekretariatet for Den kulturelle skolesekken, som tildegare låg under Kulturrådet, vart derfor lagt ned 1. januar 2016.

I april i år fekk Rikskonsertane namnet Kulturtanken, med undertittelen Den kulturelle skolesekken i Norge. «- Navnet Kulturtanken rommer alt vi skal drive med i formidling av profesjonell kunst og kultur til barn og unge. Som den nasjonale enheten for DKS vil vi være en samlende aktør for kunnskapsutvikling på feltet», seier konstituert direktør Ådne Sekkelsten.

I 2017 skal alle brikker vera på pass, og 2016 er eit år for omstilling. I denne omstillingsprosessen prioriterer Kulturtanken i første omgang forvaltning av Den kulturelle skolesekken, forhandlingar med kunstnarorganisasjonane om felles honorar, og omorganisering av musikktilbodet.